

TELEGRAFULU ROMANU.

Nr. 96. ANULU XV.

Telegrafulu ese de doue ori pe septe-mana : joi'a si Dumineca. — Prenume-ratiunea se face in Sabiu la expeditura foiei pe afara la c. r. poste, cu bani ga'a prin scrisori francate, adresate catra expeditura. Pretiulu prenumerati-unei pentru Sabiu este pe anu 7. fl. v. a. car pe o jumetate de anu 3. fl. 50. Pen-tru celelalte parti ale Transilvaniei si pen-

tru provinciile din Monarchia pe unu anu 8 fl. era pe o jumetate de anu 4 fl. v. a. Pentru princ. si tieri straine pe anu 12 pe 1/2 anu. 6 fl. v. a.

Inseratele se platescu pentru inteia ora cu 7. cr. sirulu, pentru a dou'a ora cu 5 1/2 cr. si pentru a trei'a repetire cu 3 1/2 cr. v. a.

Sabiu, in 30 Nov. (12 Dec.) 1867.

Diu'a de Santulu Andreiu.

Sabiu, 30 Novembre

Diu'a de astadi revoca in animile nostre suve-nirea unui trecut de 20 ani, carele, deca a fostu viforosu cate odata, ne incaldiesce animile nostre cu acea mangaiare, ca prin tote cate amu trecut, la tote inaintarile cate le-amu dobanditu, amu fostu condusi de unu barbatu energicu, cu multa ingrigire de fiii sei bise-ricesci in specie, si de cei natunali in genere. Acest'a ne da increderea cea mai firma pentru viitorulu ce ne ascepta, si asi'a, deca si cunosemu si vedemu ca cararea pre care avemu sa purcedemu, ne va mai opune greutati si pedeci, speranti'a ne remane in Ddiu si alesulu seu. Pentru ca ni l'a tramisu a- nune in periodulu celu mai potrivitu, ca sa ne con- duca si sa ne fia modelu neclatitu, sa ne animeze si pre noi a procede dupa densulu, cu acelasi tactu si cu aceeasi sigurantia conscientiosa, catra desti- nulu cuviinciosu unu poporu ce n'a desperatu de esistinti'a sea.

Eata dara forte pre scurtu iubite cetitoriu ! su- venirile revocate in noi si sperantiile ce ni le in- sufla diu'a de astadi. Si carea e acea di ? E diu'a onomastica a Archipastoriulu nostru, a Escelentiei Sele Prea Santitulu Parinte Andreiu Bar. de Siaguna, Archiepiscopulu si Metropolitulu Ro- maniloru gr. or. din Transilvania si Ungaria.

Petruse de aceste simlieminte si alte de fa- liulu acestora, pre langa vointi'a Archipasto- riulu de a incungiaru ovatiunile si de a petrece a- cesta di in retragere liniscita : Inteligenti'a locala, pretiisca si mirenesca, cetatienimea, junimea teo- logic-pedagogica si junimea meseriasia intrunita in „reuniune sodalilor“, au cautatu si a aflatu modulu, in care sa satisfac simlieminteloru ei de recuno- scintia fiasca.

In presera s'a facutu servitiulu ddiescu de ser'a impreunatu cu priveghiare. — Ser'a la 7 ore s'a adunatu tote clasele societatiei romane de aici in sala seminariala si a asistatu la esecutarea pie- seloru cantate si la cuventari si dechiamatiuni me- nite pentru radicarea serbatorei.

Astadi insa la St'a Liturgia toti i-si pleca ge- nunchii inaintea celui Atotu puternicu, rugandu-lu a daru Parintelui nostru Archipastoriu, vieti'a in- delungata ca sa poa inca fi povatia buna catra bi- nele tempuralu si eternu, si sa se poa bucura si aici pre pamentu de fructulu osteneleloru sele.

Eveneminte politice.

Sabiu, 29 Novembre

Armările Serbiei a fostu de unu tempu incoco pre langa cestiunea conferintiei in afacerea Romei, la ordinea dilei. Schimbarea ministeriulu serbescu si aducerea in acest'a pre Ristici intarea pre multi politici, ca Serbi'a are de cugetu a incepe o actiune, la spatele carei credea lumea mai departe, ca se afla Rusi'a. Credintiei acesteia i dau nutrimentu in- sesi diariile russesci. Ristici insa a demissionatu din ministeriu si e inlocuitu prin Petronievici. Unele diuarie credu ca acest'a s'a intemplat in urm'a unei influentie franceze, altele dicu ca acest'a e o man- pera din partea Principelui Michailu, carele con- tinua a se arma si a carui regimu raspunde la in- trebarile ce i se facu pentru armare, ca acest'a o face pentru ca vede ca in tote parti se face ase- menea si pentru sustinerea liniscei interne. Cea mai noua dechiaratiune oficiosa e urmatoarea : Serbi'a ins'a e vighiatore integritatiei Portiei, a carei parte constitutiva este. Ori-ce felu de politica, care con- trarieza integritatea acest'a nu poa ascepta invoi- rea Serbiei, pentru ca noi primu in integritatea

Portiei nu numai fundamentulu pacei in Orientu, ci si conditiunea de vieti'a a esistintiei nostre natiu- nale. Atare politica inaintea consolidarea natiu- nala a Serbiei. Regimulu (serbescu) o va urmari pre acest'a energicu si din tota puterea. Ide'a statulu serbescu armoniza cu integritatea Portiei, cu binele Orientulu si cu sustinerea pacei europe- ne, cu carea ea nu vine in certa nici poa veni.

Conferinti'a in afacerea romana a datu ansa la multe conjecturi, pana candu sa vina diuariulu „La France“ sa spuna, ca dechiaratiunea ce a fa- cutu ministru Rouher in corpulu legislativu francesu a facutu conferinti'a de prisosu. Acelu diuaru adauga mai departe ca cestiunea romana e deslegata amesuratu onorei, liniscei si conscientiei religiose a francesiloru.

Dechiaratiunea lui Rouher cuprinde intro alte camu acestea : Elu arata ca Garibaldi a vrutu sa substitue catolicismulu alta religione. Ita- li'a pana la 28 Augustu a fostu sincera, dupa aceea lasatore, supusa si in fine partasie la vina. Franci'a s'a dusu la Rom'a ca sa opraea revolutiunea carea ave trei graduri adeca : Rom'a, Florenti'a si Pari- sulu (Prin acest'a vrea sa dica ca revolutiunea re- sturna monarchismulu anteu in Rom'a, apoi in Flo- renti'a si in fine in Parisu). Trupele franceze re- manu pana atunci in Rom'a, pana candu va fi re- stituita securitatea Papei. Securitatea nu insemne- za pace materiala, ci noi vremu sa avemu sigu- rantie seriose. Itali'a nu va ocupa Rom'a nici o- data (aplause). Intra acea regimulu francesu vrea sa intarésca unitatea Italiei. Aceste doue lucruri sa stea langa olalta (aprobare). — Cu alta oca- siune dechiaru totu acestu ministru ca in securitatea Romei elu intielegea integritate teritoriulu papatu de acum.

In Florenti'a s'a deschisu camerele fara cuventu de tron. Camera deputiloru a alesu presedinte pre Lanza cu 195 voturi; 154 le ca- peta Ratazzi. Regimulu va cere unu creditu suppli- nitoriu pentru cumperatu de puscii.

In Berlinu se nascuse unu conflictu intre ca- mera si ministru presedinte, din caus'a tratatoru pentru despagubirea ce se insarcina regimulu a o plati Domnitoriloru scosi din demniele lor. Conflictulu se vede a fi delaturatu si camera si continua in linisce lucrarile sele.

Angli'a, afara de resbelulu in Abissini'a mai e neliniscita acasa de Irlandesi. Din acesti din urma se decapitara vre-o cati-va, ca capetenii ale turburarei. De atunci incoco se continua proces- siunile doliöse, care se facu pentru martirii irlan- desi. Regimulu la tote aceste tace si le lasa sa se intemple, e insa cu priveghiare ca sa nu degene- reze in escese daunaciöse statulu.

Din Romani'a avemu si astadi sa inre- gistramu continuarea lupteloru de alegeri, cari foile de partide le petrecu cu articuli forte amari asup'a contrariloru de opinii.

Diet'a Ungariei.

In siedinti'a din 5 Decembre se facu cunoscutu rezultatu votarei la alegerea comisiunei pentru e- saminarea diuariulu si a notariulu. Dupa aceea vine desbaterea speciala a cuotei. Candu Ghy- ez y voi a mai adauga unu § cu privire la mar- ginea militaria, dechiaru Boni s ca partea tinatore de dreptulu publicu dela cestiunea marginei milita- rie, recere, pentru asigurarea integritatiei teritoriale a coronei ungare, unu conclusu propriu si in pri- vinti'a acest'a va aduce elu o propunere catu mai curendu. Mai tardiu mai propune Ghyeczy unu a- dausu despre conditiunile sub care sa intre legea cuotei in vieti'a.

In siedinti'a din 6 Decembre dupa verificarea a doi deputati si esprima Porczel ca de-si nu e cu totulu multiamitu cu responsulu ce l'a datu ministru presedinte la interpelatiunea lui totusi re- cunoscendu greutatea unei reforme si statoriri re- cerute de sistem'a de aperare, promisiunea cea decisa a ministru lu pune in stare de a derivá din trens'a o multiamire pentru viitoriu, venindu inca in decursulu acestei sessiuni cu unu proiectu de lege in privinti'a acestei cestiuni.

Deput. Dobrzansky predá apoi o petitiune a ruteniloru din Comitatulu Ugociei, aducendu cu a- cesta oca siune aminte de necesitatea de a se des- legá catu mai curendu cestiunea nationalitatiloru ; pentru ca nu concessiunile in intrebári finantiale, nu crearea unei armate mari, ci concordia castigata prin o deslegare ecuitabila a cestiunei nationalita- tiloru va inainta si intari binele tieri.

Ministru de finantie cere urgenti'a de a se pune la ordinea dilei propunerea sea pentru ale- gerea unei comisiuni de 16 membri. Cas'a apró- ba cererea ministru si statorisce punerea la or- dinea dilei a alegeri amintite pre diu'a urmatoe.

Era acum sa se incepa desbaterea asup'a pro- jectulu de lege privitoriu la detori'a statulu. Mi- nistru de finantie propune mai antaiu o siedintia secreta. Dupa terminarea acesteia nu se mai con- tinua siedinti'a publica.

In siedinti'a din 7 Decembre se primesce de- finitiva din partea casei deputatoru legea cuotei. Propunerea ministru de finantie pentru alegerea unei comisiuni permanente finantiale de 15membri se primesce fara desbatere.

Deput. C u b a aterne o petitiune din partea cetatiei Skalitz pentru rebonificarea dauneloru a- vute in tempulu resbelulu (1866). — Dupa aceea se trece la proiectulu pentru datori'a statulu, ca- rele se cetesce. M a d a r a s z aduce casei aminte ca si elu a fostu facutu o propunere privitoria la detori'a statulu. Se cetesce si acest'a. G a j - z a g o e de parere ca propunerea din urma sa vina de alta-data la ordinea dilei. D e á k in- sa dice, ca sa se ia intr'un'a cu proiectulu, pentruca deca cas'a primesce proiectulu, atunci propunerea cade de sine. Se primesce parerea lui D e á k.

Dupa-ce s'a cetitu si raportulu comisiunei cen- trale, ministru de finantie recomanda primirea proiectulu, carele cuprinde in sine principiile a- dreseloru dietali si art. d. l. din 1867 : 12 si care aru taia calea ori carei scisiuni, intre jumetatile imperiulu.

Col. T i s z ' a nu vrea sa refusa participarea Ungariei la detori'a statulu, dara vrea ca sa se dica ca Ungari'a numai din motive politice primesce sarcini asupra-si. Afla multe lucruri in proiectu din cari se potu face deduceri ingreunatore pentru Ungari'a. Elu aru dori ca sa nu se desbata proiectulu inca, ci min. de finantie sa se informeze mai bine despre datori'a statulu si apoi sa susterna dietei mai tardiu.

Revista diuaristica.

N. Fr. Bl. scrie sub titulu „Honved nou“ urmatoarele :

„Numele honvedu nu suna bine in Austri'a, de-si intraducere simpla nu insemneza alta decatu ape- ratoriu alu patriei. Dara numele acest'a sternesce suveniru de candu cu nefericitulu resbelu civilu din an. 1848 si 1849, care resbelu a adasu de ambe parti ale Laiti, in tota privinti'a, numai decadenti'a Au- striei. Cei mai sinceri amici ai Ungariei si-au r- dicatu vocea pentru restituierea constitutiunei ungu- rescu si pentru complanare seu impacare, fiendu de parere ca Ungari'a cea-ce a devonitu de sine sta- tatorie va cautá a se folosi de aministratiunea ei

propria, de parlamentului propriu și de recastigată libertate, spre o neconturbată și liniștită dezvoltare socială și economică. Pururea s'a scrisu referințelor politice, luptei permanente pentru drept și autonomie, că motivu seracii Ungariei, productivitatea și consumtivitatea cea puțină a locuitorilor ei. Acum după-ace s'a concesi Ungurilor din partea ceealaltă toate cu cea mai mare largitiositate câte s'a pututu numai pofti, începe diel'a ungesca a face politica înaltă de felulu celu mai sterpu; in locusa se apuce de lucrulu economiei se apuca prin dlu Perczel și cere organizarea unei armate nationale.

De altmintrea Ungari'a și are dejă armat'a nationala, pentruca regimentele ei de infanteria și cu deosebire cele de cavaleria mai nu sunt amestecate cu de acei de alte nationalități. Dlu Perczel vrea inse o armata de sine statatorie. In care intielesu o pricepe elu acest'a se vede din argumentarea cea minunata a propunerii sele. Elu adeca dice, ca deca Belgiulu și Elveti'a au armatele lor proprii, neci Ungariei sa nu-i lipsesca. Dlu Perczel va sci de siguru ca Belgiulu și Elveti'a trebuie sa aiba armatele lor proprii, pentruca nu potu sa aiba altele, de ore-ce acele sunt state cu totul de sine statore. Elu pretinde asiã dara pentru Ungari'a o pusetiune separata, la ce nu e indreptatitu prin neci unu felu de lege in vigore. Cuvintele „ca viitorulu dinastiei și alu Ungariei, ba și pacea Europei aterna dela implinirea unei asemenea dorintie”, senu au neci unu intielesu, senu dlu Mauritiu Perczel se pune inca înainte de impacarea terminata in pusetiunea de a amenintia și a duce mai departe o lupta, pre carea diel'a ungesca o presenta ca incheiata dupa concessiunile ce s'au facutu. Dlu Perczel se porta ca candu nu aru esista afaceri comune și ca caudu nu s'aru fi facutu invoirea asupra delegatiunelor. De afacerile comune inse se tine in rendulu celu d'antiau unitatea armatei cu un'a comanda suprema. Ministeriulu ungescu pentru apărarea țerei are numai de a purta de grigia de armata ce se afla pre teritoriulu ungescu, — in marginele acestei comunitati.

Si in contra cui aru pute veni Ungari'a in pusetiune de a intrebuintia armat'a separata nationala? Contra vecinulu dela media-nopte, dice D.

Perczel și pentru că se incungiore ca Prussianu sa nu-si adape caii in Lait'a și ca integritatea Austriei sa nu se stingeresca. Dara acest'a pare ca e si detori'a armatei imperiale și acest'a si va implini detori'a mai bine decatu fractiunea ungesca. Totu acest'a o putem dice despre misiunea ce o atribue Dlu Perczel Ungariei in Orientu.

Dlu Mauritiu Perczel i-si pote cugeta intrebuintiarea unei armate separate ungesci numai contra Austriei și asiã in fat'a acestor'a nu e sinceritate, candu declara, ca elu nu tinde nici decatu la tinut'a ostila regimulu seu ca aru voi a provoca o agitatie nefructifera. Dlu Mauritiu Perczel nu pote cugeta altu ce-va decatu aceea ce combate ca cugeta, seu ca apoi elu preste totu nu cugeta nimic'a. Chiaru si espressionea „Austri'a aliata” cu carea onoreza densulu pre ceealalta Austria, arata, ca elu inca nu a esitu din priceperea, carea privește in Austri'a unu statu separatu, cu carele dupa impregiurari nu trebuie sa fia omulu „aliatu”.

Si deca Dlu Mauritiu Perczel cugeta in adeveru omenesce despre Austri'a, prin propunerea sea de a se crea o armata separata ungesca, si-a datu insusi atestatul de neapacitate sea politica, recomandandu o institutie, carea aru pute aduce pre turburatori seu vendiatori, cum ia produsu anul 1848, a folosi puterea Ungariei contra Austriei.

Insusirea cea dintai a unei armate unitate cea mai strinsa seu ea e o orda, de risu dupa puterea ei in afara, periculoasa in launtru, periculoasa pentru libertate precum si pentru securitatea vietii si a proprietatilor.

Diel'a Ungariei aru sta cu multu mai tare la inaltimea misiunii sele, candu s'aru intrepune pentru de s a r m a r e, in locu sa-si insusiesca o armata separata, spre a carei priveghiare statulu aru trebui sa-si immultiasca si intarasca pre a sea. Candu Europ'a aru fi cetitu in desbaterile dietei ungesci vre-o cercetare asupra intrebarei, cum aru fi de a se ajuta țerei acestei bogate de pamentu, dara serace de puteri lucratorie si cum i s'aru pute castigat si sustine bratie pentru lucru, atunci aru fi aplaudatu acestei natiuni, carea abia repusa in libertatea ei parlamentaria aru fi priceputa a o folosi asiã de bine. Ungari'a dupa ce s'a eliberatu de temerea de

a-si perde nationalitatea si autonomia, sa se lase de joculu cu pasiunile nationali si mai bine sa inscrie pre fia-care podu de pre Lait'a: Aici se primesce putere nemtiasca de lucru, de ori ce felu, cu bratie deschise. Poporele facu mai bine deca si scotu politic'a cea inalta din capu si conlucra la imbunatatirea sociala si economica; pentruca politic'a cea mai buna au mancatu bunulu si inghitu sangele poporeloru.

Reproducendu acestu articulu nu avem alta de scopu, decatu intre alte a areta publiculu nostru cum incepu a privi translantii cererea lui Perczel si totu odata catu de curendu incepe a se clatina cordialitatea intre nemti si magiari.

Miscari electorali in Croati'a.

Partia nationala croata in Sirmia si-a formatu unu programu, pe care lu publica acum alegatoriloru in forma de proclamatie. In acel'a se dice: „Partia nationala vre ca regatulu triunitu sa se impace cu Ungari'a insa asiã ca noi sa ne intielgemu ca frati egalu indreptatiti despre „cum” iera nu se ne supunemu la gratia dietei ung. etc. — Partia nationala vre ca regatulu triunitu se fia sora cu reg. Ungari'a iera nu cod'a acesteia.”

Partia nationala voiesce ca natiunea noastra se fia aliata celei magiare si nu servitorea ei.

Partia nat. voesce ca numele regatulu nostru triunitu si alu natiunii nostre se traiesca pururea intre regatele si natiunile europene, se nu pera din conscientia poporeloru si de pe foile istoriei.

Partia nationala voesce ca aliantia noastra cu magiari se ni servesca noue in tocmă de castigu iera nu ca dan'a, se ne aduca inlesniri iera nu sarcini mai grele.

Partia nationala noesce ca sa ni se dee garantii, averea noastra sa nu se intrebuinteze pentru scopuri ce nu sunt ale nostre, iera sangele uostriu sa nu se verse pentru interese straine. Partia nationala voesce ca noi se traimu in tiera libera, naintea legii si a diregatoriei se fimu toti egali. Voiesce ca in tiera noastra, sub sceprulu regelui si

FOISIORA.

RASVANU VODA.

Drama istorica in cinci acturi de D.

B. P. Hajdeu.

(„Convorbiri literare”)

(Capetu)

Acı imaginatiunea noastra se descapta, ne gandum la Spartacus și vedemu dejă cum Rasvanu a carui inima puternica se otielesce inca prin nefericirile ce-lu apasa, declara societatiei ce-lu condamnă fara vina, unu resbelu fara crutiare, hotaritu seu a sdrobi sclavi'a seu a cadu elu insusi sub poter'a unei incercari ce societatea, nematura inca, nu putea sa intielega. Dara vai! Visulu imaginatiunii nostre dispare ca negura ce ventulu de deminatia gonesece. Rasvanu in locu sa devina unu Spartacus, se multiamesce cu rolulu obscuru si nedemnu a unu Bujoru; si nu mai gasimu in trensulu nici o schinteia macaru din foculu si din mani'a ce ne deduse in actulu intai asiã frumose sperantie. Poetulu ca cum aru fi simtindu ca are a face cu unu trupulu mortu, se incerca a-lu galvanisa prin alte mijloce si vedendu ca nedreptatea societatiei nu face din Rasvanu erou, elu are recursu la amoru. Vidra apare, introducendu o noua motivatiune dramatica si prin urmare o noua actiune. Pre cine insa nu-lu inspira ur'a, nici amoru nulu infoca. Passiunile nu au putere decatu asupra natureloru celoru tari si tocmă acestu semnu de taria este un'a din cauzele placerei ce joculu loru descapta in noi. Rasvanu insa molatecu inaintea amorulu, remane molatecu si pre urma, si candu in fine dupa patru acte de peripetii, elu se hotaresce a resturna pre Aronu, a-si pune pre frunte cerculu de aur a carui lucire a orbitu atatea consciintie, care este motivulu seu? Resbunarea? Nu. Amoru? Nici atatu. Ce atunci? Urmatoriulu pasagiu ne-o dice: Aronu se mpaca cu Lesii, si sabi'a-mi nu mai pote Prin dusmani sa-mi dea o slava, ear slav'a duce la tote!.. Aronu se mpaca cu Lesii... Fara nume, fara tron, Ce facu eu?.. Respunde-mi, Vidro!.. Asiã dara josu Aronu!.. Totu comentariulu e aci de prisosu.

Care este neci acumnea, care pasiunea covarsitoare? Rindu pre rindu predomnescu fara legatura, mani'a, setea resbunarei, amoru si ambitiunea, in fine vedemu ca conclusiunea e inspirata de celu mai meschinu egoismu si precum vietia lui Rasvanu n'a fostu decatu unu siru de actiuni ce nu decurgeau un'a din alt'a, asiã si morteia lui nu ni se arata ca consecintia fatala a faptelor sele. Rasvanu more din intemplantu, respingendu pre Lesi. Richard III, Macbeth, Wallenstein, Phedr'a moru si ii, insa morteia loru era fatala consecintia a furtunei ce sternise in giurulu loru si numai o asiã morte pote ave o valore si unu efectu dramaticu.

Ce se dicemu acum despre caractere? Desfidemu pre ori-cine sa ne esplice caracterulu lui Rasvanu. In prefati'a autorulu, Rasvanu e unu omu infocatu, generosu si eroicu, in drama insa elu este tote aceste si... contrariulu. Deca e infocatu pentru ce trecu atatea nefericiri preste densulu, fara sa descepte in elu o idea catusi de putinu inalta, deca e generosu pentru ce fora pre Vidra in folosulu lui Ganea, candu scie si dice ca acestu din urma nu o vrea, decatu pentru zestrea ei, de-i in fine eroicu, pentru ce are recursu la calomnia, arma celoru mici, ca sa restorne pre Aronu? Slabiciunea ce dovedesce autorulu in artea de a desemna cu o mana sigura caractere statornice, se destainuesce in totu cursulu dramei. Vidra, femeea, a carei'a ambitiune mareia o face sa parascesca tiera, avere, positione, numai si numai pentru ca nobilimea in care traia era corupta, ea, care intr'unu minutu, se arunca la peptulu unu hotiu, gandindu ca raspunde la idealulu ei de erou, totu acea Vidra sfatuiesce lui Rasvanu cea mai lasia din tradari. Asiã cu tote personagiurile. Deca autorulu aru fi studiatu putinu natur'a omenesca, aru fi sciutu ca inim'a noastra nu este in slare de a contine doue pasiuni odata, si nu s'aru fi incercatu a ne areta in Sbierea unu lasiu si unu sgarcitu. Ori n'a ori alt'a din aceste doue pasiuni trebuie sa conversiesca si dinaintea celei biruitoare trebuie se dispara ceea-lalta. Asiã insa vedemu ca Sbierea candu e lasiu, nu e sgarcitu si candu e sgarcitu, nu e lasiu si audindu d. e. ca a rebdatu ani intregi de munci si inchisore ca sa nu se rescumpere, ne intrebamu unde remane lasitatea lui? Balsacu mai

observatorulu decatu autorulu lui Rasvanu, a datu lui Gobseck unu sange rece de burbatu pre sine care-si pune tote puterile si chiaru vietia la servitiulu singurei sele pasiuni.

Acu ce remane din o drama fara actiune si fara caractere? Cate odata stilulu. In acosta privire insa suntemu in dreptu a banui autorulu o usurinti neiertata. Ritmulu si ide'a suntu necontenitu jertfite rimei si imaginele descapta de multe ori idei constrare cu intentiunea autorulu. Gasindu d. e. versuri, sute de versuri ca urmatorulu: „Ca suntu multi sermeni: ca nu vrei ca-lu sa aibi de prisosu.” ne intrebamu ce idee si face autorulu de prosodia romana, si candu ne dice Rasvanu:

Numele-mi suna departe ca o seceră ce suna
Candu taie ierb'a stricata ca sa scape pe cea buna
lu credemu, dar marturisimu ca numele lui n'a trebuit sa murga tocmă departe.

Amu pute immulti exemple, ne oprimu insa aci, singuri fiindu ca amu disu destulu pentru acei ce voru si potu sa fia convinsi. Catu pentru autorulu lui Rasvanu, rennoimu consiliulu ce iamu mai datu cu alta ocaziune, de a se intorce la redactiunea lui Aghitua. Acolo i este vocatiunea.*)
Petru P. Carpu.

Pester'a negra...

nuvela originaria

Petitorii.

(Urmare.)

Convorbirea secreta a Sastei cu Stanciu dura multu tempu. — Drace! marmura unulu din lostri — de a-si putea sci despre ce vorbescu! — inca pana in urma muiera asta netrebnică o se pocaiasca pe capitanulu! —

Putine momente dupa aceea usia se deschise — Sast'a est afara urmata de Stanciu — era vesela — si indrepta pasii spre portalulu pesterei — Stanciu o petrecu...

*) Recensiunea acest'a critica o recomandamu la tinerii nostri, cari se ocupa cu literatur'a beletristica, pentruca cu deosebire acei ce scriu novele, in privint'a ilustrarei caracterelor din scrierile lor, potu trage folosu multu din ea. In viitoriu vomu reproduce apararea D. Hajdeu contra D. Carpu R.

Esc. Sea Lad. Popu se va denumi presedinte la sectiunea transilvana a tablei septemvirale; Angialu si Ládáy, dupa aceea scire, se voru denumi Septemviri.

**** Reforme in marginea militaria.** La cele din trecutul adaugemu, ca marginea militara a Petrovarodului se desfiintéza. In celelalte párti suntu sigure reformele radicali ce se voru face in aministratiune.

**** In clubulu deákistiloru,** dupa cum impartasiesce „Napló“ se conferi: asupr'a monopolului de tabacu, dárei pentru vinarsu, cu deosebita privintia la caldárile cele mici, pretiulu sárei, darea de consumu si de ereditate.— S'a decisu emiterea unei comisiuni carea sa caute dupa partea practica a acestoru lucruri, sa faca planuri, cari, fára de a angustá veniturile erariului se póta face cu putintia o manuire mai putnu impoverátore, mai putnu costátore si mai putnu pagubitórie. Dupa cum se aude ministru de finantie din partesi inca a promisú unele usurári pre calea aministratiunei.

**** Ministrulu r. ung. de finantie a denumitu pre commissariulu finantialu de II classa Alb. Bielz si pre Ioann Tulbasiu de commissari finantiali class'a I.**

**** Municipiulu Sighisiorénu a emisú o circulara cátra jurisdicțiunile fundului regescu,** prin carea se cere cá socotelele universitátiéi sa se tiparésca, pentrucá sa póta sci si ele (jurisdicțiunile) ce se face cu averea nationala. Brasiovulu primindu unu asemenea circulariu a conclusu a rugá universitatea spre a reasumá conclusulu si respectivo a caulé cá sa se tiparésca socotelele.

**** Diferentia intre comunele Sierca'i si Persiani ni o descrie „G. Tr.“ in urmatórele:** Comunele vecine Sierca'i (alias Sierpeni) si Persiani asiediate ambele la drumulu tiei se judecasera de unu siru lungu de ani pentru o parte de padure. In anii din urma Sierca'i avuse unu advocatu romanu din Fagarasiu, iéra Persianii pre unu boemu care venise la Brasiovu cá maestru de paduritu, iéra de cáti-va scosu din deregatoria si incurcatu in cate-va ani processe proprii, facea si pre pseudoavocatu. Persienarii respinsera executiunea de dóue ori. Functionariulu insarcinatu cu scóterea executiunei mai esi inca in 4 Dec. cu cáti-va gendarui la fati'a locului; ci satenii i intempinara cu furci si cu pari, iára unulu din ei puse mán'a pe pusc'a unui gendarmu, se franse si unu baionetu séu dóue. Acest'a fu momentulu in carele gendarmii erá datori se apere nu numai legea, ci si viéti'a propria, urmarea fu ca unu satónu remasera impuscatu mortu.“

„Locuitorii din Persiani suntu cunoscuti dá ómeni cum se dice, cu capulu in peptu, artiagosii capelinosi, au si nenorocirea de a fi condusi de unu omu pre cátu de ignorantu pre atátu de infumuratu.“

Mai departe spune G. Tr. ca si intre comunele Ohab'a si Vadu fu o diferentia din caus'a unei paduri, carea trase dupa sine o executiune; acolo inse aflandu-se barbati cari au sciutu infrená patimile resbunári nu s'a intemplatú neci o nenorocire.

Fiendu-ca nu scimu mai de aprópe starea lucrului ne marginimu pre lángá cele reproducuse din G. Tr. Ne pare inse reu, ca aci in apropiérea atátei inteligentii romanesci, nu aflatu cine-va sa capaciteze pre comun'a romana Persiani, déca nu avú dreptu, a nu procede contr'a unei comune sa se sci, cáci déca nu sciau satenii, sciá dóra inteligentia cátu de greu umbla atari processe, chiaru si candu e cine-va in dreptulu seu. Credemu ca o astfelu de urmare trebuiá sa precumpanescu mai multu decátu ignorantia si infumuratur'a unuia si atunci nu amu fi avutu a deplange unu casu asiá de tristu, precum e mórtéa a vre-unui tata de familia, care de-si nu se spune apriatu, dara de siguru va fi romanu.

**** Dupa alta scire a lui Hirnök,** mai multe regimente ung. se transpunu in cercurele respective de inolare. Dintre alte, regimentulu „Franciscu Este“, ce se afla acum in Vien'a, se va stramutá la Pest'a.

**** Scóle reale ungueresci in tier'a Barsei.** „Sieb. Bl.“ au o corespundintia din Crisb'a, din carea aflámu ca unguirii din tier'a Barsei au tinutu o adunare in casele fostei preturi din Satulungu (Sacele). In acésta adunare

s'a consultatu cum s'aru pótea realisá dorintia cea multu nutrita de a infintia o scóla reala, unde invetiatur'a sa se predea in limb'a nationala (unguresca). Parochulu Victoru Molnar face adunári cunoscuti pasii ce s'au fácutu si pána acum in privintia acést'a si arata ca contele Benedictu Mikés a spendatu pentru intemeierea unei scóli reale 100 fl. in anulu 1863 in semnu de recunoscintia, pentru ca fu onoratu cu increderea de a fi alesu deputatu si ca a promisú ca si de aci incolo va sprigini intreprinderea acést'a cu svatu si fapta. Prin subscriptiuni s'a adunatu inca alte 500 fl. Dupa espunerea acestora si o desbateré mai lunga, adunarea decide: 1) cá fia-care comuna din cele diece sa oblige la o contributiune anualá dupa puterile ei de contribuitu; 2) prin o suplica cátra ministru de culte si alta cátra diéta sa se céra ajutoriulu tiei; sa se esprime multiamita contelui Mikes si afacerea acést'a sa se recomande si mai departe bunei vointie a densului; 4) pre calea diuáristice sa se faca apelu la patriotismulu daruitoriloru de ajutoré de buna voia; 5) sa se organizeze o reuniune pentru fundarea unei scóle reale de 4 clase in Sacele, care reuniune priu sume anualé sa inainteze scopulu si sa esecuteze lucrári organizátore. Dupa acést'a s'au alesu unu comitetu de 7 membri cu presedintele Victoru Molnar in frunte. Dupa facerea statutelor se voru asterne spre aprobare mai inalta.

**** In S. Szt. György traiesce unu piticu abia de 3 urme si se chiama Carolu Malnasi.** A cerutu dela ministru voia de a se puté aretá prin tiéra la ómeni.

**** Publicare de concursu.** Dorindu a inaintá in florirea beletristiciéi nationalé, deschidu concursu pentru cea mai buna novela originala, care se va premiá cu siése galbeni. Dintre opurile concursuale voru avé preferintia cele istorice si poporale. Potu concurge toti literatú romani atátu de dincóce, cátu si de dincolo de Carpati. Manuscriptele scrise de máne straine si prevédute cu epistola sigilata, care va contine numele autorului, suntu a se tramete pána in 20 Decembre cal. n. la subscripsulu. Novel'a premiata se va publicá in „Familia“. Tóte diuarele romane din imperiulu austriacu, precum si cele transcarpatine suntu rogatu cu váta stin'a a reproducé acésta publicatiune in pretiuitéle loru colóne. Pest'a 28 Octombrie 1867. Iosifu Vulcanu redactorulu „Familiei.“

**** Agratiare.** Gregariulu magiaru Kolosváry M. care la 23 Aug. a. c. impuscase pe superiorulu seu corporalulu romanu Cristianu, dela regimentulu de inf. nr. 50 alu mared. de Baden, — fu judecatu se móra prin glontiu, pentru crim'a comisa din sentiulu de resbunare. Acésta sentintia primi intarire si de curtea militara de apelatiune. Maj. Sea agratia pe Kolosváry dela mórté, capetandu acest'a cá pedépsa 16 ani de intemniatiare.

**** Unu romanu de vre-o 23 de ani din Porcesci a puscatu in nóptea din 28 spre 29 Octombrie a. c. unu ursu de o marime esraordinaria si de o frumselia rara. Venatulu acest'a, pre cátu ni se spune fu nevoluntariu, cáci ursulu se invetiase la vitele puscatoriului. Deci elu se determiná a se curati de acestu óspe atátu de „scumpu“ si veri doi glonti in o pusca simpla si candu i veni bine (in distantia de 10 pasi) lu ochi si-lu culcá pre nenea ursulu la pamentu. In corpulu ursului s'a mai aflatu si alti 7 glonti, cine sci din ce timpuri retaciti prin carne. Greutatea ursului impuscatu e 670 puncti; untur'a si grasimea singura se dice ca cantaresce 113 puncti. Dupa semne erá de 29 ani de betránu. Pelea ursului cea négra si frumósa e de 7 urme si 3 policari. Pelea si capulu le-au cumperatu bar. Bruckenthal din Sabiu.**

**** D. Ștefanu Miclea,** profesorulu Universitátiéi din Iasi, care a intrunitu mai multe voturi s'a recunoscutu de M. S. Domnitoriulu de rectoru alu universitátiéi din Iasi, prin apostilulu pusu de M. S. pre raportulu dlui ministru cultelor si instructiunei publice, Nr. 11,797 din 3 Novembre 1867.

**** Pusci nóue,** sistem'a Wánzl se impartu neincetatu infanteriei si venatoriloru. Pána in primavéra se da cu sotél'a ca tóte trupele c. r. austriace voru avé pusci de aceste nóue.

**** Néga mare a cadiatu Domineca si Luni.**

Marti s'a insaninatu. Umetii cei mari impedeza comunicatiunea incátu postele sosescu tardtu. Ni se spune ca post'a Temisioréna veni Luni nóptea spre Marti dela Sacelu pána aici trasa cu boii. Eri a inceputu a ninge de nou.

**** Marti 21 Novembre.** Serata la Atheneulu Romanu (cas'a beisade Costache Ghic'a) in beneficiulu fetelor serace data de Dsiórr'a Constantia Dunc'a cu concursulu dnei Riurénu-Wachmann a domnisiórei Eufrosin'a C. Valénu si a dloru Wiest si Solzer.

Domnisiór'a Dunc'a vorbi pespre femeia si educatiune. Locurile rezervate 2 sfanti, locuri ordinare 1 sfantiu. Bilete se voru gási la doii membrii ai „Atheneului Romanu“ si a societátiéi pentru invetiatur'a poporului, la ministruulu de culte si instructiune publica (Slatari.)

Facemu apelu mai cu deosebire cátra dómnele románe si le rugámu a patroná acésta serata alu cáru'a productu este destinatú pentru haine calde si incaltiamintre pentru fetele serace ce voiescu a lucrá.

„Rom.“

Nr. 1—1 Concursu.

Pentru ocupare stationi vacante de invetiaturu in comunitatea gr. or. Racoviti'a, ce e ingremiata maritulu comitatu alu Temisiorului si protopopiatulu gr. res. alu Jebelului, se escrie prin acést'a concursu.

Cu acésta statione suntu impreunate urmatórele emolumente anualé:

- a) in bani gat'a 83 fl. v. a.
- b) in naturale: 10 chible de gráu, 10 chible de cucuruzu, 7 stangeni de lemne, 2 jugere de livada, 1/2 jugeru de gradina afara, 1/2 jugeru de gradina la casa si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupá acestu postu de invetiaturu voru avé a inestrá petitiunile loru concursuale, timbrate dupa cuvintia, cu estrasulu de botezu, cu atestatu despre absolvarea cu sporiu bunu a cursulu pedagogicu in institutulu preparandialu din Aradu, apoi despre servitiulu de pána acum si purtarea loru morale si politica; si astfelu inezstrate le voru subterne Venerabilulu Consistoriu dreptumaritoriu alu diecesei Caransebesiului pána in 25 Decembre a. c. cal. vechiu.

Caransebesiu 18 Novembre 1867.

Consistoriulu diecesei Caransebesiului

Nr. 3—1 Edictu.

Georgiu Pravetiu din Halchiu, carele de 8 ani dile a parasitu cu necredintia pe legiuit'a lui sotie Paraschiv'a, nata Ioanne Sincanu totu din Halchiu, fára a se sci loculu petrecerei densului; este prin acést'a citatu, cá in termenu de siése luni de dile, dela datulu presenté, sa se infatsiedie inaintea subscripsulu Scaunu protopopescu, pentrucá la dincontra si fára de densulu se va decide in intielesulu SS. canóne, divortiulu cerutu de saci'a sea.

Brasiovu, 24 Novembre.

Scaunulu protopopescu gr. or. I alu Brasiovului.

Iosifu Baracu,

Protopopu.

Cancelaria advocatiale.

Subscripsulu are onóre a incunoscintia on. publicu, cumea si-a inceputu activitatea sea de advocatu in Brasiovu strad'a Scheiloru nr. 140 si se róga a fi onoratu cu incredere, promitiendu din parte-si cea mai prompta-acurata si diliginta ingrigire a afaceriloru concedite.

Iosifu Puscariu

Adv. prov.

Burs'a de Vienn'a.

Din 10 Dec. (28 Nov.) 1867.

Metalicele 5%	57 10	Act. de creditu	184
Imprumut. nat. 5%	65 80	Argintulu	119 50
Actiile de banca 677		Galbinulu	5 77